

MEMORIAM
MVNIFICI MAECENATIS
V I R I
NOBILISSIMI ET AMPLISSIMI
D O M I N I
GODOFREDI
KRIVESII
CONSVLIS OLIM THORVNII
PRAECLARE MERITI
ORATIONE
PVBLICA ET SOLENNI
D. VII. MAI. ANNO d^o b^o CC XXVI.
HORA X. HABENDA
GRATAQVE BENEFICIORVM IN PVBLICOS VSVS
COLLATORVM RECORDATIONE
RENOVANDAM
INDICVNT
RECTOR ET PROFESSORES

THORVNII

Impressit Ioh. Nicolai NOBIL. SENATVS & GYMNASII Typographus

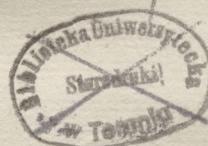
61.

Vpremus rerum omnium arbiter, qui iisdem ubique praesidet, omnis quidem ipse mutationis expers est, miras tamen magnasque vicissitudines fieri in orbe permittit, neque vero ordinem, quem arcano nutu intendit, mutatis quasi scenis patitur interverti. Quae etiam est profundae sapientiae altitudo, ut, cum instar rotae rapidissimo cursu omnia circumducta videantur, praeter opinionem consistant, vel aliter eveniant,

manifesto providentiae divinae documento eidemque glorioso. Intelligebant de his multa homines diviniori luce carentes, iustitiae tamen plura, quam sapientiae vestigia, quando severitatis aut clementiae indicia, in condendis aut exscindendis regnis, suisque etiam rebus aliquoties immutatis intuebantur. Quare haec una maxime ipsi fuit cura, ut de futuris penitus coniicere scirent, ac fines exitusque negotiorum animo rectius praeveriderent. Vberior aliquantum lux semper fulsit in coetu, DEO magis familiari, quando per vates divino afflatu plenos oracula panderentur. Non alio consilio, quam ut fata Regni Christi, quod cum mundi regnis, etiam aliquando exorituris nexu quodam coniunctum est, luculentius prospicerentur. Hoc modo Ecclesiam suam, gravissimis identidem expositam calamitatibus, consolari voluit DEVS, &, ut sine prolapsonis metu consideret, confirmare clementer, ac corroborare spe firmi praesidii contra impendentem vim periculorum. Quo pacto Israelitas non poterat latere, quid sibi, quid regno, quidve civitatibus esset eventurum, ut vel invida aliarum nationum supersticio, certos oraculorum minime fallacium exitus contuentium, ipsis non leviter succenseret. Id quod vel ex Antiochis, Syriae Regibus constat, cum, quae ab ipsorum crudelitate Israelitis essent metuenda, aperte a Daniele praedicta legerentur. Stupuit Alexander M. ac post eum Ptolemaeus Rex Aegypti, uterque teste Iosepho, Hierosolymis de suis successibus monitus, maxime, Ptolemaeus videns, quae cum Syriae Rege amicitia, intervenientibus nuptiis, esset concilianda, ac quae tolerabilis inde ex vaticinio Danielis vivendi conditio Israelitis esset expectanda. Eapropter non dubitandum, aemulatione quadam reliquas nationes, ignaras melioris doctrinae, fuisse incensas, ut & ipsae oracula & libros propheticos consarcinarent, quibus fata & casus regnum suorum describerentur. Nec ullum fuit regnum aut res publica, cui non fuerint sua ancilia, palladia & secreta imperii pignora itemque & codices, ex quibus exitus consiliorum discerent aut alia aliquando eventura. Illa omni cura custodiebant, ac publice circumgestatis cultum exhibebant, rati, quod, iis manentibus, salus populi salva & incolmis staret. Callida sine dubio haec introduxit supersticio imitandi inter Israelitas notum Vrim & Thumim aut arcæ foederis exemplum, quod divinum erat praesentis gratiae pignus, periitque tandem inestimabilis pretii depositum, populo in duram serviendi captivitatem Babylonem deducto. Nobis recentius aliud superest egregium providentiae divinae monumentum, futuri temporis & Ecclesiae fata praenuncians, quod Ioanni Theologo recte tribui solet. Aperuit in hoc decursus annorum multa, latent plura, nec intelliguntur satis, cum sperantur. In eo tamen DEI sapien-

Pol. 8, III. 711/88r,-

sapiencia insigne condidit decus & gloriam suam, ut quando arcanorum
aenigmatum nexus vis humana penetrare non valet, scrutando
mens exerceatur, & ingenii vires praesentia cum futuris comparan-
do acuerentur. Impingit hic vehementer nonnullorum arrogans fu-
tilitas, cum superandae obscuritatis desperatione depositum hoc ideo
contemnunt. Sed nec minor ac plane inverecunda levitas aliorum
est, audacter affirmantium, sibi solis facultatem indultam esse ad fun-
dum oraculorum penetrandi, aliis vel coecutientibus vel vaticinandi
dono destitutis. Auxit praesumptio animi aemulandi studium, ut,
luxuriante ingenio, similes cudi posse praedictiones stolide existima-
rent. Vnde tot vaticinia, quibus unaquaeque propemodum respu-
blica gaudet, codicesque, qui emergentium eventorum seriem iti-
demque imperantium fata descripta complectuntur. Quae omnia
tamen non uno eodemque animi habitu, sed diverso plane variisque
de causis compilata deprehenduntur, quas fere sequentes esse arbit-
ramur. Habuerunt gentes suos vates, eosdemque non raro, qui
vulgo erant poetae, qui de futuris cecinerunt, saepissime a vaferimo
impostore, cui obnoxii erant, adiuti. Quorum vaticiniis identidem
impletis, impiae credelitatis poenam permisit DEVS, alioqui mi-
nime ita eventuris. Quorsum etiam pertinet Chaldaeorum vanitas,
aliorumque recentiori tempore, fidelis scientiae praefidentia tu-
mentium, ac nescio quo ingenii impetu oracula fundentium. Quis
adeo demens crederet, institutionem vitae, mores, animos & regno-
rum vicissitudines, ab hominum diversis studiis ut plurimum ena-
scentes, a siderum profluente vi dependere. Arguto responso Iu-
daeus Medicus Petro Castellae Regi dato, hoc commentum delusit,
inquiens: Coelo rigente, si quis in balneo lavet, sudaturum nihil
ominus. Alia excogitavit dolus oracula, specioso religionis praetextu
ornata, qvorum frequens fit mentio in vita Numae Pompilii.
Alexandri M. aliorumque. His credebant inflammari civium ani-
mos posse ad obsequium, virtutem & solertiam, omni sedulitate ob-
scura fati mala avertentium. Ac de Turcis refert Henricus Blounti-
us, eques Anglus, vaticinium penes ipsos extare, quo pomum ru-
brum, quod urbem Romanam designaret, ab Imperatore Turcico
devictum iri, praediceretur. Septem autem annos post Christianos
Turcis superiores fore, nisi omne suum, quo valerent, robur op-
ponerent & virtutem. Iterum aliud narrat Amos Comenius, quo
admonentur Turci, ut sibi a septentrionis periculo imminentem ca-
verent, fore enim, ut Graeci inde auxilio fulti Constantinopolim
peterent urbemque oppugnarent. Latet ipsos initium temporis,
nec minus annorum series, nec imprudenter lege cautum, ne quis
temere iis scrutandis insudaret, quo facilis fraus obscura & metus
a Russis hodie sine dubio proveniens, timidos armaret. Alia ceci-
nerunt magno prudentiae argumento ii, qui iudicandi perspicacia
rerum & negotiorum causas nexumque, locorum situm & alias ra-
tiones intuiti, callidissime de futuris coniicere didicerunt. Quor-
sum pertinet illud Philippi Melanchthonis: Turcas per Poloniam
in Germaniam, si venerint, penetraturos. Singulari ingenii impulsu,
obstetricante melancholico spiritu, multi varios regnorum casus
praedixerunt, multi pro affectus & propensionis statu laetissima fa-
ta, multi poenas, ardore impulsu maturandae vindictae, significa-

runt

runt. Alii sensu incautae probitatis praeripere oracula ex scripturae documentis contenderunt, & applicare aliis, monstrata significacione, quae alio scopo, aliisque hominibus & locis eventura inveniuntur. Sic abundans laetitiae sensus, acerbae calamitatis conditio, terror, metus et perpetua mentis prophetiis inhaerentis agitatio, continua de poenis ob scelera ingruentibus meditatio, spes & promissio divini auxilii, itidemque fiducia vindicandae a DEO iniuriae, occasiones fuerunt non raro propheticorum libellorum a Visionistis, Fanaticis aliisque Vatibus sua opinione excitatis & factis consignatorum. Non tamen negandum, ut communis interpretum sacrorum sententia est, esse aliquando viros, non exfortes divini auxilii, probos & magno intelligentiae dono instructos, qui varios casus & singulares in rebus humanis aliquando emergentes significarunt, quorum praenotiones certi comprobarunt eventus, speciatim qui sibi ipsis poterant maximo solatio esse. Facile iam intelligi poterit, quam in classem forte referenda vaticinia Sibyllarum, non spuria illa, quae iam habentur, sed deperdita maximam quoad partem, Merlini, Lichtenbergii, Ioannis Dantiscani, Erici Regis Sveciae, Zanchaei, Nostradami, aut quisquis ex sententia recentioris scriptoris, post eius mortem eorum auctor fuerit, Ioan. Capistrani, Ioachimi, Drabicii, Grulichii, Poniatoviae, Flisci, Martini Stridonii, Warneri, receniorum Cebenensium & Inspiratorum, aliorumque praeferunt publico calamitatis sensu excitatorum, quos magno numero recenset Hieron. Wolffius & Godot. Arnoldus. Affinis fere ubique veritati error est, vitium bono, felix, qui, quod insolitum admixtum est naturali aut virtuti, deprehendit statim, nec decipitur incauta credulitate. Quinimo faciendum est id, quod faceremus, si veris ubique oraculis moneremur, orandum nempe, ac cura prudenti laborandum. Haec & alia meditamur inter publicas aerumnas spe metuque futurorum suspensi, pleni tamen fiducia divinae providentiae, quae benignam voluntatem etiam inter arcanas periculorum vias declarat. Vetus proverbium est, ad fata imperii qui filet ille sapit. Ansam hoc dedit Gymnasii Rectori, Petro Iaenichio, quando probi Maecenatis, GODOFREDI KRIVESII, Memoria, hoc anno iterum venit renovanda, in solenni Panegyri nonnulla breviter ac pro praelenti animi statu dicere: *De sapientia in scrutandis, metuendis ac sperandis fatis futuris.* Nostrum autem est iam MAGNIFICOS AMPLISSIMOSQVE REIPUBLICAE PROCERES, BVRGGRAVIVM REGIVM, PRAEVIDEM PRAECONSULES, CONSVLES, AC SCHOLARCHAS; EXPERIENTISSIMOS ET VENERABILES CORPORIS ET ANIMORVM CVRATORES, SPECTABILES IUDICIORVM ASSESSORES, CETEROSQVE HOSPITES ET LITERARVM CVLTORES enixe, ac pro ea, qua par est & decet, reverentia, cultu & humanitate orare, ut si non Oratoris, saltim B. KRIVESII causa convenient frequentes, &, quanto in pretio apud ipsis sit vir bonus & de patria bene meritus, solenni beneficiorum recordatione faciant testatum. Quod superest, omne genus cultus, pietatis & officiorum, quicquid debemus, ex animo pollicemur, demisse ac religiose DEVVM precati, ut cuilibet, rei speciatim publicae omne laetius fatum ac perauspicatum instare clementissime finat! P. P. Dom. Misericord. Domini, A. d. l. ccxxvi.